

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 8.

V Ljubljani, v torek 12. januarija 1886.

Letnik XIV.

Deželni zbor kranjski.

(XII. seja, 11. januarija.)

(Konec.)

Dr. Mošé poroča o računskem sklepu kranjskega deželnega zaklada za l. 1884 ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Računski zaključek kranjskega deželnega zaklada za l. 1884, potem glavni pregled o gospodarjenju in premoženju deželnega zaklada in njegovih podzakladov za l. 1884, ki sta se predložila s poročilom deželnega odbora z dne 8. novembra 1885 priloga 22, — se odobrita.

2. Deželnemu odboru se nalaga, da zaračunja v prihodnje remuneracije za dela deželnih uradnikov izvanuradniških ur le v posebni rubriki: „Premenljive remuneracije in nagrade“.

3. Deželnemu odboru se nalaga, da se pri stroških uprave strogo drži po deželnemu zboru sestavljenega proračuna, in ako ga radi silne potrebe prekorači, da to v prihodnjem zasednji deželnega zbora temeljito opraviči.

4. Deželnemu odboru se nalaga, da v prihodnje zaračunja plačo kustoza deželnega muzeja in stroške muzeja v račun muzealnega zaklada.“

K drugi točki se oglasi dr. Bleiweis in navetuje sledeči dostavek, ki ga je bil pred leti navetoval že ranjki dr. Razlag: „ter se imajo vsi deželni uradniki, katerim so se podelile remuneracije ali nagrade, v vsakoletnem računskem zaključku imenoma naštetiti“.

Baron Apfaltrern podpira ta predlog, in priporoča nastaviti takega kancelijskega vodja, ki bode gledal na to, da bodo uradniki izvrševali vestno in natančno svoje delo, kolikor so ga opravljati dolžni, ne da jim bilo treba za to plačevati posebne nagrade.

Poročevalec dr. Mošé omenja, da se bode o tem govorilo pri deželnem proračunu, potem se sprejmo točke 1. 2. 3., kakor tudi dostavek gosp. dr. Bleiweisa.

Pri 4. točki baron Apfaltrern ugovarja, da ni prav spremeniti dosedanje navade in da zaradi tega on ne bode glasoval za to točko. Pri glasovanju se pa tudi 4. točka sprejme z večino.

Poslanec Dev poroča o slovenskem uradovanju pri deželnem odboru podčinjenih uradih in povdarja željo, da naj bi se skoraj odpravile izjeme, ki v tem oziru še veljajo. Potem se vzame dotično poročilo deželnega odbora na znanje. To poročilo se glasi:

„Slovensko uradovanje pri deželnemu odboru podčinjenih uradih, katero je bilo z ukazom deželnega zbora z dne 20. januarija l. 1879, št. 7410, močno omejeno, pričelo se je zopet faktično po nastopu sedanjega deželnega zastopa l. 1883, in sicer na podlagi ukaza deželnega odbora z dne 5. febr. l. 1870, št. 4829 l. 1869.

Izvrševaje sklep slavnega deželnega zbora XIII. seje dne 17. oktobra l. 1884, po katerem imel je s l. januarijem l. 1885 počenši pri vseh, deželnemu odboru podredjenih deželnih uradih postati slovenski jezik uradni jezik, in deželni odbor določiti, ktere izjeme bi bile po sedanjih razmerah od tega sklepa še potrebne, sklenil je deželni odbor v sejah dne 12. decembra l. 1884, potem 6. marca in

12. junija l. 1885, št. 7683 l. 1884, 363 in 3271 l. 1885 sledeče:

1. Gledé uradnega jezika pri deželnih uradih razveljavi se dotični ukaz deželnega odbora z dne 20. januarija l. 1879, št. 7410, ter veljajo zopet ona glavna načela, ki so bila objavljena z ukazom deželnega odbora z dne 5. februarja l. 1860, št. 4829, kateri je tukaj v prepisu priložen; izjeme od slovenskega uradovanja, ki so bile takrat tako sklenjene, ostanejo tudi zdaj veljavne, kolikor se ne predrugečijo s tem odlokom.

2. Na vse madjarske in italijanske dopise državnih in avtonomnih oblastev odgovarja se le v slovenskem jeziku, v katerem se tudi posluje z vsemi civilnimi oblastvi na Hrvatskem, na Goriškem in v Dalmaciji.

Raznim civilnim oblastnjam na Ogerskem in v družih kronovinah in deželah dopisuje se v nemškem jeziku. Na nemške dopise omenjenih oblastev se pa odgovarja slovenski. Poslovanje z vsemi vojaškimi oblastvi je nemški.

3. Uradni jezik v poslovanju z domačimi občini je v obče slovenski; le z občinami z nemškimi prebivalci uraduje se nemški, namreč z vsemi občinami Kočevskega sodniškega okraja, razun občin Kostel, Trava, Osilnica in Draga, ker so le-te občine večinoma slovenske; nemški se uraduje tudi z nemškimi občinami Poljane in Črmošnice v Novomeškem in z občino Smuka v Žužemberškem sodniškem okraju, potem z občino Planina (Stockendorf) v Črnomeljskem in z občino Bela Peč v Kranjskogorskem sodniškem okraju.

4. V poslovanju v zadevah zemljiške odveze ostane pri deželnem knjigovodstvu in pri deželni blagajnici uradni jezik nemški.

5. Pri deželnem stavbinem uradu ostane za zdaj še nemški uradni jezik.

6. V poslovih z okrajnimi cestnimi odbori posluževati se je v obče slovenskega jezika, gledé na posebne razmere enega ali drugega cestnega odbora pa tudi po potrebi nemškega jezika.

7. V prisilni delavnici ostane nemško uradovanje kakor do zdaj, le poročila na deželni odbor spisujejo naj se slovenski, razun tedenskih raportov, kateri se pošiljajo tudi na c. kr. deželno vladu.

To se naznanja vsem deželnim uradom in zavodom v spolnovanje z dostavkom, da splošno veljajo določbe ukaza deželnega odbora z dne 5. febr. l. 1870, št. 4829, gledé uradnega jezika, v kolikor se s pričujočim ukazom ne predrugečijo.“

Gledé popravkov na cestah, ki so v zvezi s cesto iz Grosupljega na Krko in o vzdrževanju te ceste poroča poslanec Faber ter se sprejmo sledeči predlogi:

1. Poročilo o stanju nameravanih popravkov pri cestni progji od Črmošnice na Blatnik do Vrčič, kakor gledé cestnih prog od Vrčič-Črnomelj in Črnomelj-Vinica se vzame odobrovalno naznanje ter se deželni odbor pooblasti, da sme okrajnemu cestnemu odboru Črnomeljskemu dovoliti primerni donesek iz deželnega zaklada v to svrhu, da se napravijo tehnični operati za popravke na cestni progji Vrčič-Črnomelj in Črnomelj-Vinica.

Ob enem pa se deželnemu odboru naroča, prihodnjemu deželnemu zboru poročati, kakošen uspeh da je imelo pregledovanje rečenega načrta, katero se ima izvršiti na lici mesta.

2. Deželni odbor se pooblasti, okrajnemu cest-

nemu odboru Novomeškemu v ta namen, da se pripravi in zagotovi stavbni zaklad za dela na cestni progji Črmošnice-Blatnik-Vrčič, ktera naj bi se, če le mogoče, še l. 1886 vršila, po razmeri proračuna, kterege ima predložiti,

a) za leto 1886 še drugo, toda 5% ne presegaajočo priklado na neposrednje davke z izvanrednim nakladom vred uradno naložiti ter zaradi pobiranja potrebno ukreniti; dalje temu cestnemu odboru v isti namen za zdaj

b) zagotoviti podporo iz deželnega zaklada v znesku 2000 gld. ter po napredku stavbe izplačevati.

3. Nova cesta od Grosupljega na Krko ostane do tje, ko se bodo tukajšnje cestne zadeve, kolikor se tiče javnih neerarskih cest in potov, z novim cestnim zakonom konečno vredile in se bo uvrščenje te ceste vršilo, kakor doslej v neposrednji oskrbi deželnega odbora, kateri se pooblasti, da dotične stroške po dosedanjem načinu plačuje iz deželnega zaklada.

Potem se reši več peticij gledé cestnih zadev in sicer:

a) Prošnja okrajno-cestnega odbora Novomeškega za uvrstjenje okrajne ceste Novomesto-Žužemperk-Krka med deželne ceste in za pobiranje mostnine na mostu čez Krko pri Bavti vasi se izroči deželnemu odboru, da se gledé prve prošnje ob svojem času na njo ozira; pobiranje mostnine pa se odbije.

b) Prošnja okrajno-cestnega odbora Ribniškega za sprejem okrajnih cest Kočevje-Ljubljana, odnosno Kočevje-Žlebič-Rakek v deželno upravo ali za dovoljenje podpore; prošnja županstev v Črnomlju in v Žužemperku, da se cesta iz Ljubljane čez Žužemperk v Črnomelj proglasi za deželno cesto; prošnja županstva v Črnomlju za uvrstjenje ceste iz Grosuplja do Vinice med deželne ceste in za vpeljavo neposrednje poštno zveze med Grosupljem in Črnomljem; prošnja občin Loka, Butoraj, Vinica za uvrstjenje ceste Grosuplje-Žužemperk-Črmošnice-Črnomelj-Vinica med deželne ceste, in enaka prošnja občine Kot se izroči deželnemu odboru, da se pri kategoriziranju na nje ozira.

Pri belokranjskih cestah podpiral je dotične prošnje poslanec Pfeifer, rekši:

„Ko je v predzadnji seji utemeljeval gosp. poslanec Detela svoj predlog, naj se predrugeči naša cestna postava zlasti v tem oziru, da se deželne ceste sprejmejo v novo postavo, je bilo jasno, da vzdrževanje okrajnih cest dolenjskim pokrajinam, zlasti Belikrajini, Novomeškemu, Krškemu in Kočevskemu okraju več in težjih bremen nalaga, kakor Notranjem in Gorenjem. (Oho! Pfeifer: Res je!)

To čutijo tudi belokranjske občine: Loka, Kot, Butoraj, Črnomelj, Obrh in Vinica, ki danes stopijo pred deželni zbor s prošnjo za uvrstjenje ceste Vinica, Črnomelj, Črmošnice, Toplice, Žužemperk, Krka med deželne ceste, ravno to namerava Novomeški cestni odbor gledé ceste Novomesto-Žužemperk-Krka.

Dolenjem, zlasti prej imenovanim občinam, ni na razpolaganje železnica in tudi ne državna cesta, tako, da imajo neprimerno veliko okrajnih cest vzdrževati, kar dotičnim okrajem provzročuje mnogo stroškov; tako ima od železnice najbolj oddaljeni Črnomeljski okraj v preteklih 11 letih — kar obstoji naša cestna postava — vsako leto povprek

13—15% cestne naklade, Postojnski okraj, tik železnice ležeči, pa samo 4—5%.

Tudi v nobenem kraju toliko cestne tlake ne spada na posameznega prebivalca, kakor ravno v Črnomeljskem okraju, v katerem enega prebivalca zadene 7-30 m. okrajne ceste, toraj ni čuda, če ceste niso v dobrem stanu.

Če na primer posestniki občin Kot, Petrovas, Semič, Dražice, Radovica, Zilje itd. srečno pridelajo dobro vinsko kapljico — to je njih poglaviti pridelek — jih tare skrb, kako spraviti jo po primerni ceni v denar, ker zaradi slabih cest visoki privožni stroški ceno blagu znižavajo; tedaj si prizadevajo doseči olajšavo težkega cestnega bremena na ta način, da dežela prevzame omenjeno okrajno cesto v svojo skrb — ča bo ta cesta v boljšem stanu, bodo Belokranjci svoje pridelke boljši spravili v denar, povzdignila se bo trgovina in promet v Belikrajini, tudi most pri Vinici — ki je stal našo deželo mnogo noveev — bode več dobička prinašal.

Omenjene prošnje so toraj vsega ozira vredne; belokrajinske občine tudi pričakujejo, da se imenovana cestna proga sprejme med deželne ceste, kar jaz najtopleje priporočam.

Poslanec Dev je podpiral prošnjo Črnomeljske občine za neposredno pošto zvezo med Grosupljem in Črnomljem čez Žužemperk, ter je nasvetoval slavno vlado prositi za tako zvezo. Tudi ta predlog se sprejme.

Prošnja Bohinjske Bistrice gledé podpore za cesto iz Bistrice do Tolminske meje se izroči deželnemu odboru z naročilom, da naj dovoli zdatno podporo, ako najde, da se s to cesto napravi primerna zveza s Tolminom.

Peta, šesta in trinajsta točka so se z dnevnega reda odstavile, potem pa je g. Luckmann deželnega glavarja vprašal, hoče li skrbeti za to, da bodo poslanci priloge o pravem času dobivali v roke, ker se je danes obravnavala reč, ktere poročilo se je razdelilo še le med današnjo sejo. G. glavar obljubi skrbeti za to, ko je poslanec Šuklje omenjal, da je bilo poročilo, ktere ga je omenjal gosp. Luckmann, že v četrtek izročeno v tisek, pa je bilo izvršeno še le danes.

Potem deželni glavar za nekaj časa pretrga sejo, da se poslanci mest in trgov dogovoré zastran volitve deželno-odborovega namestnika. Ko se seja prične, izvoljen je bil za ta posel poslanec dr. Mošé.

Ob 1/4.1. uro gosp. deželni glavar sklene sejo in prihodnjo sejo napové za sredo, 13. t. m., ob 10. uri dopoldne.

Peticija

kranjskega obrtnega društva do deželnega zbora kranjskega.

Visoki deželni zbor kranjski!

Neobhodna sila — pritožbe o pomanjkanji dela in zaslužka, ki nam dohajajo iz vseh obrtniških krogov, napotila je v torek 8. dan decembra zastopnike kranjskega obrtnega društva in mnogo rokodelskih mojstrov k posvetovanju, kako preprečiti napredujoči propad malih obrtnih podjetij in kako pomagati vsaj domačim pomočnikom in njih družinam, ki že sedaj pomanjkanje trpé, do dela in do zaslužka.

Pri razpravi mnogoterih vzrokov, ki pospešujejo propad rokodelstva; spoznali smo, da je način, po katerem se ustvarjajo obrtni izdelki v kranjski prisilni delavnici — izmed najškodljivejših in da malega rokodelca najbolj in neposredno uničuje.

Dočim je vsled mnogoterih prošenj in pritožeb visoko c. kr. ministerstvo zle posledke kaznilnične konkurence s tem pripoznalo, da je vodstvu c. kr. kaznilnic ukazalo, naj se vsprejem obrtnega dela po vsi moči omeji, — naj se išče eraričnega dela, ter da naj bodo cene primerne vnanjim običajnim cenam prostega dela, — sklenil je visoki deželni zbor v svojem prejšnjem zasedanju, da se ima uprava prisilne delavnice pobrigati za to, da nabere po tujih kronovinah prisiljencev, da se napolnijo vsi prostori, ter da sme v ta namen, da ne bode dela primanjkovalo, cene dela toliko znižati, da se le pokrijejo upravni stroški.

Ta sklep vis. deželnega zbora, ki nam razliko med nazori vis. c. k. vlade najjasneje predočuje, ne

jemlje najmanjšega ozira na obstanek in potrebe domačih davkoplačujočih rokodelcev, katerim vsled visokih davkov in deželnih doklad; ter vsled v novo podražene stanarine in visocih opravičnih stroškov gotovo ni mogoče za iste cene delati, ktere odmerja režija prisilne delavnice.

Nasledki take neprimerne konkurence so pa za tukajšnje rokodelce tem huji, ker se še dva zavoda, c. kr. kaznilnica na Gradu in pa kazenski zapor deželne sodnije v Ljubljani, čeravno na nekoliko manj kvarljivi način, vendar v obilni meri pečata z obrtnim delom.

Čeravno se v naše začudenje izkazi, koliko in kakšnega dela se na tukajšnjih kaznilnicah na leto dogotovi, nikdar ne objavijo, — vendar ne pretiravamo, trdeč, da se po vseh teh zavodih v Ljubljani peča najmanj 500—600 oseb dan za dnevom s takim delom, ki se odtegne tukajšnjim rokodelcem.

Dokler rokodelci po novošegni kupčiji z narejenim blagom, ktero se v vseh strokah nabaja po kupčijskih prodajalnicah iz tujih tovaren, v katerih se za „gladno mezdo“ dela, — niso oškodovani bili in dokler se je izvrševanje rokodelskega dela po kaznilnicah v mnogo primitivnej meri, kakor sedaj z najboljšimi stroji in orodjem, vršilo, niso bili nasledki tolikanj občutljivi, kakor sedaj.

Ker so poleg tega pridobninske razmere dan za dnem slabije: ker so posebno konsumenti nižjih krogov izgubili zmožnost kupovanja, ni čuditi se, da se potrebščine naročajo ondu, kjer se more izdelovati za neznatne cene, za zasobne stroške davkoplačevalcev.

Znano nam je sicer, da ima uprava prisilne delavnice in deželna blagajna finančno korist s tem, da pospešuje razvoj in razširjenje prisilne delavnice — da ima v nekih strokah celo zalogo narejenega blaga, da dela na up, da z jedno besedo — uporablja vsa običajna sredstva proste obrtnije, a prepričani smo tudi, da se mora tak vsem narodno-gospodarskim načelom nasprotujoči, nenaravni pritisk na vrednost prostega dela obrniti v škodo dežele, posebno pa v propad glavnega mesta, kteremu nastane temveč škoda, kolikor več se obrtnega dela v prisilni delavnici izvrši.

Ker se vsled postave od 24. maja 1885, tika-joče se piosjakov in delomrzlih ljudi, zaukazuje osnova novih prisilnih delavnic in ker se moramo v resnici bati, da se bode tudi za take delavnice delo ondu jemalo, kjer se najložje dobiva, namreč rokodelcem, — zdi se nam ravno sedaj čas umesten, da opozarjamo vis. deželni zbor na resnico, da se bode število prisiljencev tembolj množilo, kolikor več bode prisilnih delavnic, ker bodo te jedini zavod, v katerih bode pohajkujoč pomočnik dela dobil.

Pojasnujoč to za obstanek rokodelstva in meščanstva važno vprašanje, dovoljujemo si opominjati, da je skrajni čas, da se ta zadeva reši ter začne pretresati vprašanje, s čim se bode pečalo čim dalje bolj rastoče število prisiljencev, ne da bi se ž njimi uničevala poštena obrtnija.

Nadejamo se, da bode vis. deželni zbor nujnost in istinitost te naše izjave dobrohotno pripoznal, ter sklenemo z utemeljeno prošnjo:

Visoki deželni zbor blagovoli naj zaradi nujnosti vsprejemanje obrtnega dela v prisilni delavnici takoj omejiti, posebno pa naj se odpravi način izdelovanja za upravne stroške.

Prej ko mogoče skliče naj se pa enketa, h kateri naj se povabijo tukajšnji rokodelci in zemljišni posestniki v posvetovanje, s čim naj se pečajo prisiljenci, da ne bodo vsi zli nasledki taci zavodov ostali jedino le na ramah poštenih rokodelcev.

Usojamo si pa že sedaj izreči svoje mnenje, da, ko bi se prisiljenci intenzivnej pečali s poljedelstvom in s kulturnim delom, bi to bilo v večjo splošno korist, gotovo pa toliko, kolikor sedanje delo rokodelski stroki v škodo.

V Ljubljani, 8. decembra 1885.

Navod,

kako je napravljati podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.

Podružnica se lahko napravi v vsakem kraju, kjer se oglasi dvajset udov (§ 4. družbenih pravil).

Družbeno vodstvo (za zdaj osnovni odbor) ali njegov pooblaščenec skliče te ude na ustanovni podružnični zbor.

Tak zbor je vsaj 24 ur pred naznaniti politični gosposki, t. j. v mestih, kjer je c. kr. policijska direkcija (n. pr. v Trstu in v Gradci) tej; v drugih mestih, ki imajo svoj statut, njih magistratu, povsod drugod pa c. kr. okr. glavarstvu.

Na ustanovnem podružničnem zboru izvoli se začasno načelnstvo, t. j. prvomestnik, njegov namestnik, zapisnikar in blagajnik, ter ako je treba, vsakemu teh dveh po jeden namestnik. Potem se vsprejemajo in potrdijo podružnična pravila po načrtu. Tako je podružnica ustanovljena, ter se nje ustanovitev s prošnjo naznani naravnost c. kr. ministerstvu za notranje reči.

To prošnjo uложи, ali pooblaščenec družbenega vodstva (za zdaj osnovnega odbora) ali pa vsled zaprosila začasnega načelnštva družbeno vodstvo (za zdaj osnovni odbor).

Prošnji do ministerstva, ki ima kolek 50 kr., prilože se podružnična in pravila glavne družbe, vsaktera v petih primerkih, ter se dene na vsako kolek 15 kr.

Če pooblaščenec uложи prošnjo, mora pridejati tudi svoje nanj se glaseče pooblastilo, ki ima kolek 50 kr.; družbeno vodstvo pa priloži zapros podružničnega načelnštva s kolekom 15 kr.

Če se pa hoče, da ministerstvo pravni obstanek kake podružnice izrecno potrdi (§ 9. društvenega zakona od 15. novembra 1866), mora se te potrditve v prošnji posebej prositi in na jeden primerek podružničnih pravil dejati kolek 1 glđ.

Naj se toraj vsak, ki hoče tako prošnjo kot pooblaščenec uložiti, obrne pred do družbenega vodstva, da mu pošlje pravilno pooblastilo. Ako je pa želja, da se podružnična ustanovitev c. kr. ministerstvu naznani po družbenem vodstvu, naj začasno načelnstvo temu izreče to željo v dopisu, ki ga podpišeta vsaj začasni prvomestnik in tajnik in mu priložita vsprejeta pravila v petih primerkih.

Ako ministerstvo v štirih tednih po uloženem naznanilu podružnice ne prepové, ali, ako ono pred odgovorí, da je ne zabranjuje (§ 7. društvenega zakona od 15. novembra 1866) sme podružnica začeti svoje delovanje.

Opomniti je še, da je tudi treba podružnične načelnike v treh dneh potem, ko so za trdno postavljeni, kakor tudi vsaki podružnični zbor najmanj 24 ur pred naznaniti ravno tisti politični gosposki, kakor je zgoraj rečeno za podružnični ustanovni zbor.

Konečno se nujno opominja, da naj se vsaka podružnica, ko je po ministerstvu dovoljena, oziroma ne zabranjena, precej naznani družbenemu vodstvu, da jo dene v svoj izkaz.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. januarja.

Notranje dežele.

Iz kraljevine dvorepatega leva, iz bogate česke dežele je zopet nekaj prav zanimivih novosti iz ondašnjega deželnega zbora. So, ki po vsi sili hočejo česku levu zbiti kraljevo krono iz glave, drugi ga pa zopet po moči branijo. Prvi so možje fakijske opozicije in veliki malikovalci Bismarkovi, drugi pa zvesti Avstrijani. Že lansko leto in predlanskim pečali so se možje Knotzove in Pickertove stranke, kako dobro bi bilo za nje in za Prusijo, ko bi se Česka kraljevina razcepila v dve nepomenljivi pokrajini, s čemur bi se ob enem zbrisala vsa slavna tisočletna zgodovina tega naroda. Da čez to več nego Herostratovo nakano tako mirno prehajajo na dnevni red, razlaga se od tod, ker jim je na tem ležeče, kako bi že na vse zgodaj jeli Prusu pripravljati pot v deželo. Temu se pa po vsi pravici vpirajo Čehi sami in bi se ž njimi vred uprta tudi skupna Avstrija razven fakijskih očakov njenih, kedar bi do tega prišlo; kajti kraljevina Česka priznana je kot celotna v ustavi. Kdor bi jo hotel razbiti, uničiti bi moral pred vsem sedanjo ustavo. Takemu pa, menim, bi se povsod prav dobro domu posvetilo. Spodobilo bi se pa že sedaj, da bi te prusjane v česku deželnem zboru enkrat za vselej do dobrega zdelali, kajti če ne bo Avstrija njih, bodo pa oni Avstrijo, ktere državna barva črno-rumena sama se jim že gujusi, kakor je to dr. Knotz že večkrat razumeti dal in kakor so lansko poletje v Bodenbachu sami dokazali na kolodvoru taisto v blato teptavši. Pred takimi ljudmi se mora država in dežela pravočasno zavarovati.

V *Rekt* imeli so ob novem letu komedijo v kasarni pri 12. kompaniji, iz ktere bi se bil prav kmalo vojaški upor napravil. Štirje mladi Hrvatje podali so se tje kaj, za kar so si namreč poprej dovoljenja izprosili pri vojaškem mestnem zapovedni-

štvo, češ, da bi si radi prostore ogledali. Bili so Rinald Lenz, carinski praktikant, Just Kušar, trgovinski akademik, njegov brat Ivan, učitelj v Arbe-Szigetu in Pavel Toth, gimnazijalec iz Palerme. Došli v Kasarno so takoj pričeli z vojaki, Hrvati, razgovor o tem in onem. Vprašali so jih če poznajo Starčevića, pravega Hrvata, ki sedaj zavoljo pravice preganjanje trpi, kajti Madjari so ga iz zgolj sovraštva zaradi njegovega domoljubja vrgli za tri mesece v ječo. Vsled tega tudi hrvaški polki ne bodo več dolgo v Reki, kajti na Hrvaškem je že vse v ognju in krvi. Na to so jih vprašali, če bi ne bili pripravljeni z njimi skupno postopati. To je slišal eden desetnik, ki je takoj svojo dolžnost storil in vse do pičice stražnemu naredniku objavil. Le-ta je pa dal vse štiri prismodete prijete in jih je k mestni sodnji peljal, kjer so se potem izročili državnemu pravdnistvu in se je takoj proti njim začela kazenska preiskava. Res pa ni, kar nekateri listi pišejo, da so vojaki že za orožje prišli in so se branili zopet odložiti ga.

O **državni pogodbi** med našo in madjarsko državo čuje se vedno več novosti, ktere so kolikor toliko zanimive. Kako daleč da so razgovori dospeli, sporočali smo nedavno med telegrami. Nič pa ni bilo ondi o banknem privilegiju; o tem hočemo pa danes eno ziniti. Lansko jesen je nacionalna banka prosila za podaljšanje privilegija. Odgovor bode sedaj dobila. Gledé pokritja izdanih bankovcev s evenkom vpeljalo se bode pa sedaj nekaj novega. Banka bode smela izdajati bankovcev, za kolikor ji bo drago, samo da bode dve petinki skupne svote, za ktero se bodo bankovci izdali, pokriti s srebrom, zlatom ali menjicami, glasečimi se na zlato plačilo, ktere se bodo morale pa glasiti na zunanja menjična tržišča. Po tem takem bode prava, t. j. založena vrednost vsacega našega papirnega goldinarja v bodoče le 40% toraj 40 krajcarjev, in si že danes vsak kašar lahko na prste izračuni, kaj bode njegovo premoženje vredno, kar ga bo v bankovcih imel, če bi se napravil kak polom v državi. Gledé menjic nacionalna banka ne bo več zahtevala, da bi se med drugimi podpisi moral nahajati vsaj eden od kake protokollirane firme. Toraj se bodo menjice naših posojilnic v bodoče menda tudi bolje veljave razveseljevale, kakor pa do sedaj pri nacionalni banki.

Narodno gibanje na Erdeljskem postalo je zopet nekoliko bolj živahno. Posebno rumunska stranka jela je dvigati svojo glavo zopet na jako pogumen način. Število rumunskih časnikov se je pomnožilo. V Sibinji so dali ondašnjemu rumunskemu listu večji format in so mu za vrednika prekrbneli profesorja Slavici, ki je dosedaj podučeval v Bukareštu, kjer so mu dali odpust. V Braševem izhajajoča „Gazeta Transilvaniei“ praznovala bode drugo leto svojo petdesetletnico in je sedaj iz novega jela strastno napadati Madjare in njihove ministre. Celó nemški Saksi potegnili so z Rumunci, ker oboji enako čutijo debelo podkovane madjarske čizme. Duhovščina in odvetniki poprijeli so se z novim navdušenjem agitacije in sedaj nameravajo celó rumunsko banko ustanoviti. Naprava velike rumunske narodne knjižarne skrbela bode pa za duševni razvoj zatiranega naroda. Tudi Madjari se bodo s časoma prepričali, da se ne dajo tuje narodnosti pod madjarski čikuš stlačiti, kakor so se Nemci prepričali, da tudi narodi tostran Litave nočejo plesati, kakor oni godejo. Vsaka narodnost ima določeno svojo pot; kdor se ji protivi, sune ga s poti.

Vnanje države.

Gorjé mu, kdor se v zakonski prepir vtika; izvestno padeta mož in žena po njem, če tudi obema dobro hoče. Nekaj sličnega okusila bo **Avstrija pri Srbih**. Ona je segla z mogočno roko med pretepajoča in pobijajoča se rodna brata Srba in Bolgara, da je vstavila vsako daljše in bratsko prelivanje krvi; v zahvalo za to ji bo sedaj Srbija hrbet obrnila. Ravno v naših božičnih praznikih zbrali so se v Belemgradu pri kraljici Nataliji možje, ki hočejo to izvršiti. Bili so se sošli zastopniki treh strank. Ristič in Milajković zastopala sta narodno-liberalce, Novaković in Piročana naprednjake, Garašanin pa sedanjo vlado. Vgibali so dolgo, vganili pa niso nič kaj prida in so se morali brez sklepa raziti. Čez pet dni sošli so se zopet, ko sta že med tem Ristič in Novaković v medsebojnih konferencah dognala, kaj da se bode vkrenilo in tedaj so sprejeli program, po katerem mislijo rešiti deželno pogina. Ko se je bil kralj iz vojske povrnil, zbrali so se omenjeni državniki še jedenkrat pri njem, kjer so ob njegovi navzočnosti preresetali program, ki obsega rešitev domovine. Le-ta obstoji v tem, da se mora nastaviti ministerstvo, v katerem bo vsake stranke nekaj mož. To ministerstvo se mora potem prijeti z dušo in telesom zunanje politike in naj skrbi, da bode Srbije prijateljstvo proti vsem državam enakomerno, ne da bi se pri tem na to ali ono državo kaj bolje naslanjali. To že notranji razvoj Srbije zahteva, da se ne bo nobena tuja velesila vanj vtikala. Garašanin ostane še na krmilu do sklepa miru, potem pa gre in z ujem avstrijsko prijateljstvo, ktero se bo ruskemu umaknilo.

Znano je, da je sv. oče odličil **kneza Bismarka** s svojim največjim redom, kar mu jih je na razpolaganje — s Kristusovim redom v briljantih. Tega in onega bode zanimala politična zgodovina tega reda. Eto vam jo! Ustanovili so ga

leta 1312 na Portugalskem pod kraljem Dionysijem iz reda templarjev, katerih ondi niso hoteli zatreti. Leta 1317 ga je potrdil papež Ivan XXII. pod pogoji, da vitezi tega reda sprejmo red sv. Benedikta in pravila cistercijenzev ter, da ima i on pravico po svoji previdnosti red razširjati. Na Portugalskem ima Kristusov red še dandanes tri razrede, kot papežev red le jednega in to zato, ker je to najvišji red, ki ga sv. stol za katoliške zasluge dati zamore. Znamenje tega reda je podolgast rudeč križec, v katerem je zopet bel križec vdolan in ga dotični nosi na rudečem traku okoli vratu. Kristusov red, ki ga je sv. oče Bismarku poslal, je bil posebnost v briljantih in ga je spremljalo lastno-ročno pisanje sv. očeta. Bog daj in njegova neskončna previdnost, da bi bila to prava pot, po kateri bi se Rim in Berlin tolikanj približala, da bi medsebojna prijaznost spodrinila tisto ostudno sovraštvo, ki sedaj že celih 12 let katoliško cerkev po Pruskem davi in mori. Prepričani smo, da je sama previdnost božja modrega naslednika sv. Petra pripeljala do te misli, da je odličil zatiralca katoliške cerkve z njenim največjim redom po svetopi-semških besedah: „Dobro storite tistim, ki vas preganjajo.“

Francoska ima, kakor smo že poročali, zopet novo ministerstvo! Za koliko časa? Za kake dva ali tri mesece, kajti, tako pravi neki list, odstaviti se mora kakih 3—4 tisoč vradnikov, da se prostor napravi varovancem poslancev, potem bode ministerstvo že kakih par mesecev životarilo. Uradnike je pa za to treba devati na rešeto, ker državne blagajnice nikakor ne dovolijo napravljati novih služeb. V zadnjih treh letih se je izdalo 542 milijonov frankov več, kakor so bili letni predštevji. Tedaj ne štedijo, troška se ne bojé, dasiravno so po zbornicah to večkrat obetali.

Karlisti so na **Španjskem** že precej glasni postali. Skoraj ga že več ni dneva, da bi se njihovi načelniki in vrhovniki ne zbirali danes tukaj, jutri tam na medsebojno posvetovanje. Vlada sicer pazi na nje, kolikor le more, do živega jim pa vender-le ne more kaj prida. Če je res, kar se trdi, bodo prav kmalu vdarili. Nekoliko na to kažejo velike in oborožene čete Karlistov, kakoršnih se posebnost veliko po Kataloniji klati. Kaj bode sploh s Španjsko državo v bodočnosti, to sedaj še sam Bog vé! Velika večina naroda, posebno pa oni, ki so sedje Francozov, bi imeli najrajši republiko, ker mislijo, da v republiki lenuhom pečena piščeta kar same od sebe v usta leté. Bog naj jih ne kaznuje, ali prepričali se bodo, da si bodo monarhijo, kakor jo ravno sedaj imajo, še s solznimi očmi nazaj želeli, kedar se bode republikanska samopašnost po kraljevini razprostirati jela. Le Francoze naj si pripravi luči ogledajo, pa bodo videli, kaj se pravi republika v razkošnem pomenu besede. Francoski kralji kakor cesarji, izvemši Napoleona I., so bili slabi gospodarji, to vé celi svet; slabeja od njih pa je sedanja republika. Kaj pa še le bo na Španjskem, če se že sedaj govori, da republikanci niso edini? Castelar in Salmeron sicer tajita, da v glavnih zadevah med republikanci ni razpora in podpira to svojo trditev s sladko nado, da, kjer se gré za skupne koristi republikanske, bodo tudi republikanci vsi edini. Kaj takega smo do sedaj edino le v Švici doživeli in še ondi jako po redkem. O Španjoleh pa prav nič ne verujemo, kar se sedaj čveka. Sploh moramo pa z žalostjo priznati, da ni več daleč čas, ko se bode ondi določilo ali Kristina, ali Izabela, ali pa rudečkarjev — petelin.

Izvirni dopisi.

Iz Šmarja pod Ljubljano, 11. januarja. Zopet sem v prijetnem položaji Vam, nekaj o napredku v našem društvenem življenji poročati. Razun tega, da imamo narodno prostovoljno gasilno društvo, in da smo si napravili lep nov vodnjak, osnovali smo si zdaj tudi še prekoristno „Bralno društvo“, ki ki bode izvestno dobro vplivalo na naš duševni napredek. Pravila nam je e. kr. deželna vlada že potrdila in 6. t. m. imeli smo volitev društvenega odbora. V ta odbor voljeni so bili sledeči gg.: Iv. Borštunik predsednikom, Ivan Aljančič podpredsednikom, Josip Svetina tajnikom, J. Ogorelec blagajnikom, Srečko Zalo kar knjižničar, Iv. Lah in Josip Perčič odbornikoma. Društvo je toraj v dobrih rokah in ta odbor nam je porok, da bode društvo dobro napredovalo. Ob enem se je tudi sklenilo, da se to društvo dne 17. t. m. ob 3. uri popoldne slovesno otvori z nagovorom, petjem itd. K tej slavnosti vabijo se tudi vnanji prijatelji našega društva, osobito nas bi veselilo, ko bi nas več domoljubov iz Ljubljane počastilo. Mlademu društvu pa že danes želim: naj živi, cveté, raste.

Iz Novega mesta, 6. januarja. (Razna društva.) Društvo „Prvi „Narodni dom“ v Novem mestu je imelo občni zbor v 20. dan decembra l. l. Ostal je začasni stari odbor. Čitalnica pa je imela občni

zbor v 27. dan decembra. Predsednikom je bil izvoljen g. c. kr. profesor R. Perušek, podpredsednikom g. dr. A. Ferjančič, tajnikom g. O. Skale in blagajnikom g. J. Fajdiga.

Iz „Poročila“ je razvidno, da je imelo lansko leto društvo „Čitalnica“ sedem odborovih sej in dva občna zbora, v katerih se je denarno stanje „Narodnega doma“ razpravljala in odobrovalo. Pretečeno leto je pobrala smrt tudi jednega največjega dobrotnika temu društvu člana g. K. Rudeža. — Dohodkov je imela Čitalnica 2525 gold. 67½ kr., stroškov pa 2496 gold. 97½ kr.; toraj ostanek 28 gl. 70 kr.

Fond za notranjo opravo Čitalnice je imel dohodkov 249 gl. 25 kr., stroškov pa 204 gl. 64 kr.; toraj 44 gl. 61 kr. več nego se je potrošilo. Razun tega pa še jedno delnico „Narodne Tiskarne“ in dve vplačani delnici društva „Narodni dom“.

Dolgovi, ktere Čitalnica pripoznava na „Narodni dom“ znašajo v skupni svoti 14.841 gold. 26 kr. Hiša „Narodni dom“ je sodnijski cenjena na 16.000 gl., inventar pa na 1000 gold., skupno na 17.000 goldinarjev.

Kakor je iz navedenih števil razvidno, treba bode še marsikak novčič zrtvovati, preden bode „Narodni dom“ imetje brez dolga „Čitalnice“, ki ima sama na sebi jako dobre dohodke. Članov broji 90, in sicer 2 častna in 88 pravih.

Veselic obeta prirediti idočega predpusta dve do tri plesni, jedno eventuelno s tombolo, potem pa na pustni večer maskerado in v društvu z „Dolenjskim pevskim društvom“ Vodnikovo svečanost.

Iz „Poročila“ o delovanji „Dolenjskega pevskega društva“ za dōbo od 10. septembra 1884 do konca leta 1885 povzamemo to-le:

Predsednik mu je g. dr. A. Ferjančič, podpredsednik g. R. Perušek, blagajnik J. Kavčič in tajnik L. Koprivšek. Članov broji 85 domačih in 128 vnanjih. Ženski pevski zbor šteje 23 gospodičin. V petji vadijo se gospodičine in gospodje po dve uri na teden pod vodstvom g. Vlacava Tučka, kapelnika Novomeške mestne godbe. Dohodkov je imelo društvo leta 1885: 457 gl. 22 kr., stroškov pa 309 gl. 48 kr., toraj ostanek 147 gl. 74 kr.

To društvo pač zasluži vsestranske podpore, ker vzbuja narodno zavest tudi v krogu gospic, ki povsod le prerade zanemarjajo domači jezik. Jednako so postopali tudi Čehi in vzbudili domoljubje med ženstvom, da je čuda.

Iz „Poročila“ mestne in meščanske godbe je razvidno, da se vzdržuje iz prostovoljnih doneskov članov, katerih je brojila 211. Dohodkov je imela 917 gold. 82 kr., in stroškov 967 gl. 92 kr., toraj primanjkljaj 50 gl. 10 kr. Godba je pod vodstvom g. kapelnika Tučka jako izvrstna. Toplo jej je priporočati obilne podpore — zlasti tudi od občine.

Društvo „Casino“ broji 57 članov. Predsednik mu je e. kr. profesor A. Riedel.

Ker vsa ta društva prirejajo ob raznih prilikah zabavne veselice, ne manjka tudi našemu malemu mestu raznih zabav.

Iz Regensburga, 8. januarja. Lepa Vam hvala, gospod vrednik, da pošiljate „Slovenca“ tako redno. Vselej se ga razveselim kot starega znanca, ki do naša novice iz drage domovine. Naj Vam prinese novo leto prav veliko naročnikov in dopisovalcev, da dobi list še bolj trdno podlago in postane toliko bolj zanimiv na vse strani.

Tukaj izhajata dva vrla katoliška lista, „Regensburger Morgenblatt“ in „Regensburger Anzeiger“, ki se bereta večidel po vseh javnih prostorih. Sploh se mesto ne more liberalno imenovati, kar se razvidi že iz tega, ker izhaja samo en list z liberalnimi nazori. Ljudstvo rado obiskuje cerkve, posebno ono pri karmelitih, ki je podobna frančiškanski v Ljubljani. Vseh cerkvâ je 14, nekatere med njimi prav stare in znamenite. Zraven tega je mnogo drugih katoliških naprav, društev, dekliških šol itd., da se imenuje mesto z nekakim ponosom: „Die Bischofsstadt am Donaustrande“. Protestanti imajo še od časa reformacije tri cerkve, toda med tem, ko so katoliške zlasti ob nedeljah in praznikih polne vernikov, so protestantske zapuščene in zaprte. To očitno kaže, kako moč ima že liturgija katoliške cerkve do človeškega srca. Duhovnikov je v vsi škofiji nekaj čez tisoč. Vračunjeni so pa v tem številu tudi tisti, kateri so bili vsled majevih postav pregnani s Pruskega in od nevstrašenega tukajšnjega škofa Ignacija sprejeti v službo. Teh je menda precej veliko, zlasti iz renske provincije (Rheinpreussen). Praviijo, da bodo tisti, ki so iz Kolinske nadškofije, poklicani nazaj v svojo domovino, ker je dobila to-

liko let osirotena Kolinska nadškofija sedaj svojega višega pastirja, mil. g. Filipa Krementza. „Kulturkampf“ je pač grozna šiba, s katero so bili strahovani in se še strahujejo pruski in poljski katoliki. To preganjanje je pa v resnici še mnogo huje, kakor si ga mislimo mi, ko beremo dotična poročila, kajti občutiti in ceniti ga morejo le tisti, kateri so priče tega tiranstva 19. veka.

Slovanom kakor sploh Avstrijancem Bavarci niso neprijazni, gotovo zato ne, ker pravi Nemec privoši vsakemu narodu pravice, ki mu gredo že po naravni postavi. Sovraštvo do Slovanov vlada le ondi, kjer si tujec prisvojuje gospodarstvo v tuji deželi. V oziru srbsko-bolgarskega razpora so vsi tukajšnji konservativni listi na bolgarski strani, ne zato ker je knez Battenberg nemške rodovine, temuč zato, ker so bili Bolgari brez pravega vzroka napadeni. Monakovski „Vaterland“ imenuje pa srbsko operacijo kar naravnost „Die neueste Strassenräuberei“.

Pred nekaterimi dnevi je bila tukaj ruska pevka družba obstoječa iz 48 članov, ki popotuje po vseh večjih mestih in pod vodstvom kapelnika Demetrija prednaša ruske narodne pesmi. V veliki dvorani „Neuhaus-Saal“, kjer se je vršil ta koncert, so bili vsi prostori oddani. Lepo je videti celi zbor v ruski narodni noši, pa tudi vse je polno hvale o tako dovršeni pevski umetnosti.

Danes in včeraj tukaj sneži in mede, da skoraj ni mogoče na ulice. Vendar snega še ni veliko in tudi mraza ni hudega.

Domače novice.

(Zabavno-podučni govori v katoliški družbi) se bodo nadaljevali jutri 13. t. m., kedar dovrši g. M. Močnik pripoved o Bolgarih, s posebnim ozirom na katoliške misijone v Drinopolji in Soluni v najnovejših časih. — Želeti je, da bi se naše občinstvo zanimalo posebno za razširjevanje katoličanstva po teh nesrečnih krajih; darežljivi Slovenci nikjer ne zaostajajo, kjer gre za pomoč katoliškim misijonom, toliko bolj živo pa čutimo z brati po jeziku in rodu na razburjenem balkanskem poluotoku, ker upamo, da bo dedič Turčiji — katoličanstvo. — V sredo teden bode govoril č. g. A. Kržič, in sv. Pavla teden bode potem vsakega leta navadni občni zbor družbe katoliške.

(Preteklo nedeljo je v katoliški družbi pri tomboli) govoril g. katehet A. Kržič tako mikavno in osoljeno, da so zadovoljni bili tudi oni, ki niso ničesar zadeli — ne „činka“ ne „tombola“.

(Snegu in ledu) se je danes po Ljubljanskih trotoarjih huda vojska napovedala. Brez milosti ga pobijajo in stran mečejo pred vsako hišo, kar je vse hvale vredno. Malo pa je tako modrih, da bi potem popolnoma ledena tla s kako zemljino posuli, naj bi si že bila prst, žaganje ali pa ostanki z drvarnic. Se že dobé posuti trotoarji pred nekaterimi hišami, toda silno so redki. Hlapci in hišniki naših hišnih posestnikov se menda prav malo brigajo za magistratovo naredbo, da morajo trotoarji vsako jutro zadnji čas ob 7. uri posuti biti, kakor se tudi mestni delavci malo ali nič ne brigajo za mesarski most, na katerem še vedno leži snega, kolikor se ga je ves čas naletelo. Bodo pa zopet take luže, kakor so bile pred nekaj dnevi, kadar se bo začel sneg tajati. Dokler ni še zmrznilo, bi bila lahko dva delavca v prav kratkem času vsega v vodo pometala, a sedaj bo pa že več opraviti, preden se ga bodo znebili.

(Iz budgetne seje mestnega odbora) nam je dalje omeniti, da se je za snaženje drevja po drevoredih odobrila dosedanja svota 600 goldinarjev. — Pri točki „svečava“ potegnil se je zopet letos kakor lansko leto mestni odbornik g. Valentinčič za vse tiste mestne kraje, ki nimajo še plinove razsvitljave, da naj se jim prej ko prej vpelje. Posebno toplo se je pa potegnil za kravjo dolino, kjer naj bi se plinova razsvitljava takoj napeljala iz sv. Petra ceste pa do nove cerkve Jezusovega srca. Živo je potrebna. Služba božja obhaja se ondi vsak dan prav zgodaj, ljudje morajo pa v temi tje kaj tavati. Predlog se je sprejel.

(Dnevni red XIII. seje deželnega zbora kranjskega) 13. jan. ob 10. uri dopoludne. 1. Branje zapisnika XII. deželnozborne seje dne 11. jan. — 2. Naznanila deželnozbornega predsedstva. — 3. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnji okrajno-cestnega odbora Kočevskega, da bi se njegovi aktivni zaostanki pobirali po c. kr. davkarskih uradih. — 4. Ustno

poročilo gospodarskega odseka o § 3. A., marg. 23. letnega poročila o premijah za divje zveri. — 5. Poročilo finančnega odseka o prošnjah učiteljev Radoljskega, Kranjsko-Loško-Tržiškega, Logaškega, Litijskega in Postojnskega okraja in učiteljev na ljudski šoli v Kočevji za zboljšanje plač. (Priloga 65.) — 6. Poročilo finančnega odseka o plačah učiteljev na dekliških ljudskih šolah Ljubljanskega mesta. (Priloga 71.) — 7. Poročilo finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada za l. 1886 (k prilogi 7.). Priloga 71. — 8. Ustno poročilo finančnega odseka o prošnji konsorcija mizarjev, da bi se jim izplačala odškodnina 2209 gld. 27 kr. za izvršena dela za Rudolfinum. — 9. Poročilo finančnega odseka o zapuščini g. Viktorja Smoléta (k prilogi 18.). Priloga 64. — 10. Poročilo finančnega odseka o stavbi muzeja Rudolfinum (k prilogi 57.). Priloga 70. — 11. Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu za l. 1886 in računskem sklepu za l. 1884 hiralničnega zaklada. (k prilogi 10.). Priloga 70. — 12. Poročilo finančnega odseka o proračunu zakladov deželnih dobrodelnih naprav za l. 1886 (k prilogi 17.) in o dotični ponudbi reda usmiljenih sester gledé režije. Priloga 47. — 13. Ustno poročilo gospodarskega odseka o prihodnjem vzdrževanju Turjaške ceste. (K prilogi 56.) — 14. Ustno poročilo gospodarskega odseka o dovoljenji priklad za okrajno-cestne namene. (K prilogi 53.) — 15. Ustno poročilo gospodarskega odseka o dovoljenji občinskih doklad. (K prilogi 55.) — 16. Poročilo gospodarskega odseka o § 3. A., marg. št. 8. letnega poročila o nadzorovanji živinskih sejmov. (Priloga 67.) — 17. Ustno poročilo gospodarskega odseka o § 11. marg. št. 9. letnega poročila o sredstvih proti ciganom. — 18. Ustna poročila finančnega odseka: a) o prošnji Zapletov Marija za podaljšanje in povečanje miloščine; b) o prošnji Ganglma Alojzija, učenca na tehnološkem obrtnem muzeji na Dunaji za podporo; c) o prošnji Kralja Jakoba, učenca na obrtni šoli na Dunaji za podporo; d) o prošnji Födril Ivane, učiteljice za ženska umetna dela za podporo; e) o prošnji M. Hlavke, učenki na obrtni šoli za ženska ročna dela na Dunaji za podporo; f) o ponudbi društev „Glasbena Matica“ in „Sokol“ gledé nakupa deželnega poslopja „igrišče“; g) o prošnji županstva v Planini, da bi se bolnišni oskrbovalni stroški za dva občince prevzeli na deželni zaklad.

(Volitev novega državnega poslanca) imeli bodo, kakor smo že poročali, na Koroškem v Beljaško-Boroveljskem okraju 3. februvarija. Dva moža stala bodeta na volišči, za ktera se bodo naši sosede onostran Karavank pulili. Prof. Einspielerja skušali bodo nasprotniki njegovi spodbiti z nemškim kandidatom in Beljaškim trgovcem Ghonom. Kakor so koroški Nemci svoje dni Slovencem legali, na limance loveč jih, da jim bo ranjki Vran, za katerim bodo sedaj volitve, pravičen, tako lažejo že zopet sedaj o Ghonu. In če bi g. Ghon tudi res pravičen bil, ga koroških Slovencev kljub temu ne sme nobeden voliti; to pa za to ne, ker imajo svojega kandidata prof. Einspielerja, moža čistega in vzornega značaja, ki ga smejo brez skrbi v zlato vkovati, če bi se dalo. To je njihov kandidat in tega naj volijo. O Ghonu se do sedaj še drugega nič ne ve, kakar da je morda dober trgovec in da Slovencem za dober denar ravno tako pošteno vago in mero daje, kakor Nemcem. Prof. Einspieler ima pa za saboj že krasno zgodovino v slovenskem slovstvu. Tu toraj pač ne more nikdo dvomiti. 3. februvarija mora vsak slovenski koroški volilec na volišče in vsak mora oddati svoj glas za prof. Einspielerja. Malomarne in nebrizne volilce vzamejo naj pa zavedni s saboj in pod svoje varstvo.

(Podružnico družbe sv. Cirila in Metoda) osnovali so si 7. t. m. v Vuhredu na Štajarskem. Pristopilo je 32 udov. Načelnik ji je Marnberski dekan č. g. Jazbec; tajnik č. g. Kocuvan, župnik v Vuhredu; blagajnik pa g. Potisnik.

(Služba) c. kr. okrajnega sodnika v Metliki je razpisana do 26. t. m.

(Kancelistova služba) v Trebnjem, s službovanjem v Velikih Laščah, je razpisana do 7. februvarja.

Telegrami.

Praga, 11. jan. Pri ožjih volitvah v mestni odbor zmagali so staročeski kandidati.

Levov, 11. jan. Včeraj je bil v Stanislavu slovesno introniziran prvi grško-katoliški škof dr. Julij Pelesz.

Beligrad, 12. jan. Velesile izročile so danes kolektivno noto, v kateri po ruskem navodu zahtevajo, da morajo Srbija, Bolgarija in Grška takoj orožje odložiti. Ob enem pa velesile obljubujejo, da se bo Turčija po danem izgledu ravnala.

Madrid, 11. jan. Republikanci so poskušali v trdnjavi Saint Julien v Kartageni rabuko, ktera se jim je pa popolnoma skazila. Samo vpitje na zdravje republike se jim je obneslo. Potem so pa pobegnili po morji.

Umrli so:

7. jan. Ana Terlep, kuharica, 61 let, na Žabjaku št. 7, Pericardialer Ekudat. — Teodor Langof, naddesetaka sin, 1¹/₂ leta, Dolge ulice št. 7, božjast.

8. jan. Gustav Boucon, mizarjev sin, 6 mes., Dunajska cesta št. 7, božjast.

9. jan. Rudolf Bergant, poštnega uradnika sin, 9 mes., Gospodske ulice št. 5, Bronchitis capillaris.

V bolnišnici:

6. jan. Marija Šimnovec, kuharica, 47 let, Pyaemie.

8. jan. Franca Drol, čevljarjeva žena, 40 let, jetika.

9. jan. Jernej Kenk, gostav, 76 let, ostarelost.

10. jan. Marija Röttinger, sprevednikova žena, 27 let, jetika. — Jožefa Smrekar, gostija, 78 let, mrtvoud.

Tujci.

10. januarja.

Pri **Matlju**: Evgen Letzgus, trgovec, iz Monakovega. — Blaschke in Misslapp, trgovec, z Dunaja. — Frane Kerševani, trgovec, iz Dornberga. — Anton Drufoska, trgovec, z Dolenjskega.

Pri **Stonu**: Tomaž Miselbach in Schinzl, trgovec, z Dunaja. — Rudolf Zankl, komiker, iz Grada. — Alimonda in Boisdechene, trgovec, iz Trsta. — Viktor Gutmann, Lloydov kapitan, iz Trsta. — Henrik Jagritsch, c. k. okr. glavar, iz Črnomlja. — E. Schollmayer, gozd. tajnik, iz Maščin.

Pri **Južnem kolodvoru**: D. Färber, trgovec, z Dunaja.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

12. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 90 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	84 „ 05 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 15 „
Akcije avstr.-ogerske banke	871 „ — „
Kreditne akcije	296 „ — „
London	127 „ — „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon.	10 „ 05 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	62 „ 20 „

Bolezni vsake vrste, posebno pa bolehní živci, epilepsija, slab želodec, zvonjenje in trganje po ušesih, slab posluh, bolezen v glavi, migrena, bledica in hromost ozdravljajo se na slavnoznani zasobni kliniki „Freisal“ v Solnogradu. Pri bolnikih, ki so bolehní na pljuéh in pri nadušljivih dosegli so se ondi že v štirih tednih čudoviti vspehi. Kdor želi več zvedeti, obrne naj se na omenjeno kliniko in priloži marko za odgovor. (8)

Priznано nepokvarjene izvrstne

voščene sveče

izdelujejo

(5)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Najboljši
papir za cigarete

je

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profesorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi primešanih. (9)



17, rue Béranger, à PARIS